№ 12-13. Opoczno, dnia 26 września 1918 r. Rok I.

# ZIEMIA OPOCZYŃSKA

tygodnik poświęcony sprawom powiatu, wychodzi w czwartek każdego tygodnia.

Warunki prenumeraty:

| | |
|---|---|
| rocznie . . . . . . . . | Kor. 23.— |
| z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domu | „ 25.50 |
| półrocznie . . . . . . . | „ 12.— |
| „ „ „ „ | „ 13.50 |
| kwartalnie . . . . . . | „ 6.50 |
| „ „ „ „ | „ 7.30 |

Numer pojedynczy 60 halerzy.

ŚCISŁY KOMITET REDAKCYJNY:
Ks. kan. W. Starzomski, Tadeusz Popowski, Józef Hübner i R. Klimkiewicz.

Adres Redakcji i Administracji:
Opoczno, plac Kościuszki № 10.
Otwarte codziennie od 10½ do 12 przed połudn.

Ogłoszenia i nekrologi:

| | |
|---|---|
| cała strona . . . | Kor. 80.— |
| ½ strony . . . | „ 40.— |
| ¼ „ . . . . | „ 20.— |
| ⅛ „ . . . . | „ 10.— |
| 1/16 „ . . . . | „ 5.— |

Prenumeratę przyjmuje Administracja „ZIEMI" i Czytelnia 3-go maja w Opocznie.——Rękopisów Redakcja nie zwraca

## PODZIĘKOWANIE.

Niniejszem składamy serdeczne podziękowanie chlebodawcom naszym w osobach Zygmunta i Anny hr. Platerów, właścicieli dóbr Białaczów za okazaną nam pomoc materjalną w ciężkich czasach wojny przez podwyższenie pensji i wszystkich płac dniówkowych o 50% i 100%.

*Pracownicy personelu Administracyjnego*
*Służba pałacowa,*
*Służba rolna,*
*Straż leśna,*
*Służba młynarska,*
*Rzemieślnicy i Robotnicy.*

## Z Rady Miejskiej.

W dniu 18 b. m. odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej. Po odczytaniu i zatwierdzeniu protokółu z poprzedniego zebrania z dn. 4 b. m. wysłuchano wyjaśnień p. Janasa w sprawie delegacji jego do Lublina w kwestji nałożonej przez władze kontrybucji na miasto za niedostarczenie nałożonego kontygentu masła. Następnie rozpatrzono sprawy:

**Rozkład podatków miejskich na 1918 r.** Przewod. komisji finansowej p. K. Kunkel wyjaśnia trudności, jakie komisja napotkała dla ustalenia zasady, na podstawie której można było dokonać rozkładu. Ostatecznie komisja podatek ustaliła w ogólnej sumie 59.000 koron. P. K. zaznaczając że wogóle tegoroczny podatek jak dla poszczególnych płatników, tak i w ogólnej swej sumie jest b. mały i potrzebom miasta zupełnie nieodpowiadający, zakomunikował, że komisja finansowa rozpoczęła już przygotowawcze prace co do rozkładu podatków na r. 1919. Rada miasta po wysłuchaniu szczegółowych wyjaśnień zatwierdziła rozkład podatków na rok bieżący zgodnie z propozycją Komisji oraz postanowiła obłożyć podatkiem w roku przyszłym na cele szpitalnictwa i szkolne każdego pełnoletniego mieszkańca, który zarabia na swoje utrzymanie bez różnicy płci. Jednocześnie R. M. dała dyrektywę komisji finansowej, aby przy zawiadamianiu płatników o wysokości przypadających od nich podatków były schematycznie wymienione kategorje oraz wysokość każdego z podatków.

**Preparanda.** Na skutek starań inspektora szkolnego naszego okręgu, ministerstwo W. R. i O. P. postanowiło z początkiem b. r. szkolnego otworzyć w Opocznie dwuletnie kursy przygotowawcze do seminaryum, czyli t. zw. "preparandę„. Rada Magistratu wraz z dozorem szkolnym postanowiła

«preparandę» pomieścić w gmachu szkoły im. Esterki, urządzając tam jednocześnie bursę dla uczniów. Lekcje dla dzieci uczęszczających do szkoły im. Esterki przeniesione będą do 5-cio oddziałowej szkoły miejskiej im. Kazimierza W. i odbywać się będą w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych, na zmianę. Rada Miejska, witając z ogromnym zadowoleniem powstające kursy przygotowawcze, decyzje Rady Magistratu co do lokali i pomieszczeń zatwierdziła.

**Lekarz miejski.** R. M. postanowiła utworzyć stanowisko lekarza miejskiego z pensją 500 kor. miesięcznie i powołać na nie p. Kozłowskiego.

**Dzierżawa placu.** B. budowniczemu miejskiemu p. Kahlowi R. M. oddała w dzierżawę na lat 10 plac miejski na Browarkach, obok budującej się elektrowni za sumę 1000 koron rocznie, z warunkiem, że R. M. ma prawo wymówić dzierżawę na 1 rok naprzód każdej chwili. Szczegółową umowę z dzierżąwcą polecono sporządzić Magistratowi.

**Podatek miejski od towarów wwożonych i wywożonych dr. żel.** Ponieważ w dotychczasowym spisie towarów od których kasa miejska pobiera podatek okazały się luki, R. M. poleciła Magistratowi poczynić odnośne uzupełnienia w jaknajkrótszym czasie.

**Umowa o eksploatację energji elektrycznej** na skutek zmian poczynionych przez władze J. G. W. została uzupełniona i będzie niezwłocznie posłana do Lublina dla ostatecznej akceptacji.

Na tym posiedzenie zakończono.

## Kilka słów w sprawie rekwizycji masła.

Jak z rogu obfitości posypały się na wszystkie dwory w naszym powiecie wydrukowane po niemiecku „Erlagschein'y" zawiadamiające o nałożonych na właścicieli ziemskich kontrybucjach za niedostarczenie władzom masła.

Nie pomogły tłomaczenia i wyjaśnienia, że właściciele ziemscy sami masło kupują i tylko z wielką trudnością mogą drogą kupna po wysokich cenach pokryć własne, bardzo (z konieczności) ograniczone zapotrzebowanie. Lublin zażądał bezwarunkowego odstawienia nałożonego kontyngentu — po funcie od krowy miesięcznie i domaga się, aby właściciele dostarczyli masło nietylko od swoich własnych krów, ale także i od czeladnich, rekwirując służbie masło dla dostarczenia go po urzędowej cenie

Ponieważ, jak to było jasnem i z góry wiadomem każdemu —

—nikt tej roli podjąć się nie chciał, więc też ponakładano kary («Kontributions») na wszystkich, zatem i na tych, którzy odstawili w terminie kontyngent masła przypadający od ich własnych (nie służbowych) krów.

Piszemy tedy rekursy do Generalgubernatorstwa.

W tych protestach każdy opisuje swoje lokalne stosunki i dowodzi dlaczego nie mógł masła władzom dostarczyć.

Piszący te słowa w swoim rekursie zamieścił jeszcze 2 punkty, które jako będące ogólniejszego znaczenia może pożytecznem będzie podać na szpaltach «Ziemi» do publicznej wiadomości. Brzmią one dosłownie, jak następuje:

Punkt 4. Nikt z nas—właściciel ziemskich—nie uchyla się od obowiązku dostarczania władzom wszelkich produkowanych u siebie ziemiopłodów, otrzymując za nie ceny o wiele niższe od pokątnych, t. zw. «szmuglerskich». Strata na dostawie masła kupowanego po cenach pokątnych byłaby niewielką. To też, jakkolwiek wydaje się nam niesłusznem żądanie dostawienia artykułu, którego nie produkujemy i nie posiadamy — jednak rozumiejąc konieczność poddania się nawet tak ostrym rozkazom Zarządu wojskowego—nie uchylalibyśmy się i od tego, gdyby istniała u nas łatwość nabycia masła od włościan.

Punkt 5. Wreszcie rozchodzi się o krowy służby. Tutaj często zachodzi u c. i k. władz, jak mieliśmy tego dowody i w Opocznie — niezrozumienie, w najlepszej zresztą wierze—naszych stosunków i zwyczajów. Często się zdarza, że organy władzy uważają bydło czeladzi za własność dworską, z której służba korzysta. Tak się istotnie powszechnie rzecz ma w Galicji, ale u nas w Królestwie krowy służby są prywatną i osobistą ich własnością, którym dwór obowiązany jest dawać całoroczne utrzymanie.

W Galicji i Dalmacji istnieją obok gmin, tak zw. «obszary dworskie», których «przełożeni» mają pewne prawem uznane atrybucje, odpowiadające w wielu wypadkach władzy wiejskich wójtów. W Galicji zatem «przełożony obszaru dworskiego» może na rozkaz władz zarządzić rekwizycję swojej służbie i domownikom—u nas jednak przy wszechstanowym ustroju gminnym właściciel ziemski żadnego patronatu, ani władzy administracyjnej nad służbą swoją nie posiada. Rekwirowanie zatem służbie masła przez właściciela byłoby czynem niezgodnym z naszym ustrojem prawodawczym, nie mówiąc już o tem, że tego rodzaju nieprawny ze strony właściciela czyn wywołałby ze strony służby rozgoryczenie i ferment, będący wodą na młyn bolszewickiej agitacji.

Jak się będą odżywiały dzieci służących dworskich przy rekwizycji masła, zwłaszcza wobec braku i drożyzny cukru, to rzecz inna, która nie dotyczy jednak strony prawnej przedstawionej w rekursie. Na razie piszemy protesty — niedaleka przyszłość przyniesie nam odpowiedź.

*F. D.*

## Sprawozdania i komunikaty.

**Stąporkowski Związek Stowarz. Spożywców.** W lutym 1916 r. na ogólnym Zebraniu przedstawicieli Komitetów gminnych i stowarzyszeń pow. Koneckiego postanowiono przy Sekcji Aprowizacyjnej zorganizować Związek Stowarzyszeń Spożywców, aprowidujących się w Sekcji Stąporkowskiej. We wrześniu tegoż roku dokonano obrachunku półrocznej działalności, stwierdzającej 14551 kor. zysku przy sprzedażnym obrocie 437.178 kor. 74 hl. W okresie od 1 września 1916 r. do 1 marca 1917 r. sprzedano towarów za 598,890 kor. 79 hl., a kapitał udziałowy wynosił 39,367 kor. 83 hl. W następnym okresie od 1 marca do 1 września 1917 r. obrót towarów (sprzedaż) dosięgnął sumy 1,249,610

kor. 03 hl., kapitał udziałowy wynosił już 44,432 kor. 49 hl., rezerwowy zaś — kor. 10000. — Związek utrzymywał szkołę w Skłobach, a z zysków udzielił kor. 500. na gimnazjum w Końskich i kor. 272,78 na książki dla okolicznych czytelni. Dokonane lustracje, chociaż wykazały różne ujemne strony w działalności poszczególnych stowarzyszeń, jednak dały możność zwrócić tę działalność na właściwe tory. Następny okres, obejmujący czas od 1 września 1917 r. do 1 lipca 1918 r. wykazuje znaczny rozwój; sprzedaż towarów wyraża się w sumie kor. 2,277,930 hl. 79, udziały wynoszą 49,704 kor. 61 hl., kapitał rezerwowy 14,696 kor. 99 hl.

Bilans Stowarzyszenia za powyższy okres przedstawia się w następujący sposób:

AKTYWA:

| | |
|---|---|
| Kasa | 22,103.06 |
| Odbiorcy | 15,089.58 |
| Towary | 180,678.04 |
| Dostawcy | 23,210.34 |
| Różni | 6,950.51 |
| Ruchomości | 22,404.70 |
| | 900.00 |
| Udziały w innych instytucjach | 2.000.00 |
| Razem kor. | 273.336.23 |

PASSYWA:

| | |
|---|---|
| Udziałowcy | 49,704.61 |
| Rezerwy | 14,696.99 |
| Odbiorcy | 7,133.48 |
| Dostawcy | 160,591.24 |
| Różni | 2.287.08 |
| Zastawy | 8.750.00 |
| Czysty zysk | 30,172.83 |
| Razem kor. | 273.336.23 |

Na dzień 1 lipca 1918 r. Związek liczył 35 stowarzyszeń spożywczych. Zarząd Związku stanowili: pp. A. Kamiński, prezes pow. Komitetu, hr. J. Plater, K. Szynkiewicz, kierownik Związku, E. Zalewski, sekretarz, L. Raciborski, E. Skrzypiec i B. Tworzyański. Komisję Rewizyjną stanowili: pp. A. Skibiński, B. Ambrożewicz, L. Mieszalski, Personel pracowników Związku liczył 14 osób. Biuro Związku i magazyny mieszczą się w zabudowaniach fabrycznych zakładów «Stąporków». Na ogólnem zebraniu pełnomocników w dniu 25/VII. wybrano Radę Nadzorczą Związku w osobach: pp. Kamiński, prezes; hr. J. Broel Plater—zastępca, A. Skibiński—sekretarz, L. Mieszalski, B. Ambrożewicz i K. Szynkiewicz —członkowie, oraz S. Jedynak, J. Piętowski, ks. prałat Koprowski — zastępcy. Dyrektorem zarządzającym wybrany został dotychczasowy kierownik Związku p. Szynkiewicz. Na ogólnem zebraniu ostatnim uchwalono zmianę § 14 ustawy Związku w ten sposób, że każde stowarzyszenie poza prawem wyznaczania jednego pełnomocnika na ogólne Zebranie ma prawo wyznaczyć jeszcze jednego, jeżeli suma zakupów stowarzyszenia w Związku wynosi w ciągu roku więcej niż 50.000 koron; i następnie dwóch—jeżeli więcej niż 150,000 koron; 3—jeżeli 300,000 koron, oraz 4—jeżeli 500,000 koron. Sprawozdanie Związku, z którego notujemy powyższe dane, opracowane zostało bardzo starannie w formie specjalnej broszury, liczącej 18 stron druku; kreśli ono historję powstania i rozwój Związku od chwili jego utworzenia, dane liczbowe z okresów poprzednich, oraz podaje szczegółowy bilans i rachunek strat i zysków za okres ostatni wraz z odpisem protokółu Komisji Rewizyjnej. Sprawozdanie ułożone przez sekretarza Związku p. Edmunda Zalewskiego pozwala w zupełności zorjentować się w pracach Związku za czas ubiegły. Notując powyższe, pragnęlibyśmy i w Opoczyńskim spostrzec tę dobrą chęć do przesyłania nam wszelkich sprawozdań operujących u nas instytucji.

**Z Opoczyńskie Tow. Wzajemnego Kredytu.** W dniu 17 września r. b. odbyło się w drugim terminie ogólne zebranie opoczyńskiego T-wa Wz. Kredytu. Na przeszło stu członków zebrało się zaledwie 26 osób, w tej liczbie 4-ch chrześcian. Na przewodniczącego zebrania powołano p. Szlamę Feigenblatta, którego przy końcu zebrania zastąpił p. Henoch Alfus. Sprawozdanie z działalności instytucji za rok 1917 wykazało sumę bilansową kor. 80.012.31, z czego drobna zaledwie część wyrażająca sumę 799 rb. 25 kp. została wywieziona przez Rosjan razem z miejscowym oddziałem Banku Państwa. Obrót finansowy za rok sprawozdawczy ograniczył się do inkasa weksli i dał zysku zaledwie rb. 758,98, które postanowiono przelać do kapitału obrotowego. Prezes Zarządu p. Szczęsny Libiszowski w imieniu władz Wzajemnego Kredytu wniósł projekt likwidacji, motywując swój wniosek tem, że obecnie handel wymaga dużych kredytów, a tych instytucja udzielać nie może, posiadając zaledwie 10.000 rb. kapitału obrotowego, wkładów zaś żadnych nie posiada i niema widoków, aby te napływały. O zadowolnieniu się klijenteli drobnym kredytem mowy być nie może, więc, jak to wskazuje przedłożone sprawozdanie, cała działalność Wzajem. Kredytu ogranicza się do realizacji posiadanego portfelu wekslowego, co nie może pokryć kosztów administracji. Tembardziej chwila obecna jest odpowiednią do likwikwidacji interesów, że wszelkie passywa mają zupełnie pewne pokrycie i nikt z udziałowców nie straci ani grosza ze swych udziałów, gdy dalsze prowadzenie instytucji może i prawdopodobnie pociągnie za sobą stratę całkowitych udziałów, a nawet może sumę ich przewyższyć. Po długiej dyskusji przystąpiono do głosowania nad sprawą likwidacji, które dało wynik następujący: na 26 głosujących okazało się za likwidacją 7 głosów, przeciwko likwidacji 18 głosów, 1 z członków wstrzymał się od głosowania. Wobec powyższego wyniku członkowie Zarządu, Rady i Komisji Rew. w przekonaniu, iż dalsze prowadzenie instytucji przyniesie straty, zrzekli się swych mandatów i poprosili zebranie o wykreślenie ich z listy członków, a to by nie narażać swych udziałów członkowskich. W sprawie zwalniania członków ustępujących od odpowiedzialności solidarnej zebrani uchwalili następującą zasadę: Ci z członków, którzy zgłosili swe ustąpienia z instytucji na dzisiejszem zebraniu zwolnieni są z odpowiedzialności natychmiast, udziały ich zaś będą zwrócone po następnym bilansie. Natomiast członkowie, którzy zgłosili swe ustąpienia przed dniem 1 lipca 1917 r. wraz ze zwolnieniem z odpowiedzialności mogą odebrać swe udziały do dnia 1 października r. b. Na skutek zrzeczenia się mandatów przez władze Wzajem. Kredytu przystąpiono do wyboru nowych władz, które ukonstytuowały się w następującym składzie:

Zarząd: p. p. Aron Weinstock,
Abram Politański,
Chaim Grosfeld.
Rada; p. p. Mendel Birnbaum Nusym Fuchs,
Aria Weinstock Nusyn Rozenzweig,
Szlama Feigenblatt Maurycy Frommer.
Komisja Rewizyjna:
p. p. Mordka Kaufer zastępca Herszek Sammlung
Jankiel Stenfeld „ Dawid Koplowicz
Henoch Alfus „ Abram Feiner.

W zakończeniu zebrania przyjęto budżet na rok bieżący w ogólnej sumie rb. 2.000.00. Po wyczerpaniu porządku obrad, zebrani wyrazili gorące podziękowanie długoletniemu, ustępującemu obecnie dyrektorowi p. Alojzemu Kamieńskiemu, za jego umiejętną i owocną pracę oraz za żywe interesowanie się sprawą rozwoju instytucji. Na tem zebranie zakończono, wyznaczając termin przejęcia instytucji przez nowe władze na dzień następny.

**Kółka Rolne w powiecie.** Związek Kółek Rolnych w powiecie Opoczyńskim nareszcie stanął na pewniejszym gruncie i posiada wszelkie dane, że praca w tej instytucji pójdzie należytym torem. Sejmikowi Opoczyńskiemu należy się w przeważnej części zasługa pomyślnego rozwiązania tej kwestji, ponieważ należycie ocenił wartość takiej placówki społecznej i nie wahał się uchwalić i wstawić do budżetu sumy 16000 koron na sprawy rolne: z sumy tej 12000 koron przeznaczył na zaangażowanie i uruchomienie instruktora dla kółek rolnych w powiecie, a resztującą sumę na Centralę i Okręgowy Związek Kółek Rolnych. Muszę dodać, że praca przez instruktora już została rozpoczęta i budzi szerokie zainteresowanie wśród powiatowych małorolnych gospodarzy; wiele kółek będących w upadku, postawiono na nogi, wiele innych jest w stadjum organizacyjnym.

Jak wielką potrzebą są kółka rolne na wsi i jak wiele zdziałać mogą, widzimy choćby po kółku Białaczewskim lub Wielko-Wolskim, które założyło dla swoich członków Stowarzyszenie Spożywcze, nabywało najnowsze maszyny i narzędzia rolnicze, sprowadzało duże ilości nawozów sztucznych, podnosząc wydajność małych gospodarstw rolnych.

*A. P.*

---

# BILANS

## Powiatowej Komisji Aprowizacyjnej w Opocznie

za czas od 1 listopada 1916 roku do dnia 31 sierpnia 1917 roku.

STAN CZYNNY.

*Rachunek Kasy.*

Gotowizna, w tem Kor. 65551.36 Rub. 30906.48

*Rachunek Polskiej Centrali Zbożowej.*

Należność, w tem Kor. 9936.35 Rub. 2484.09

*Rachunek Wydziału Aprowizacyjnego.*

Należność, w tem Kor. 3641.80 Rub. 910.45

*Rachunek koni i wozów.*

Należność w/g remanentu Rub. 1751.50

*Rachunek Pow. Kom. Ratunkowego.*

Należność . . . . . . . . Rub. 105.00

*Rachunek Dłużników.*

| | | | |
|---|---|---|---|
| Kom. Aprow. Okręgu Przysucha . . . | Rub. 3600.06 | | |
| Kom. Aprow. Okręgu Drzewica . . . | Rub. 6498.50 | | |
| Kom. Aprow. Okręgu Żarnów . . . . | Rub. 3118.81 | | |
| Kom. Aprow. Okręgu Wielko-Wola . . | Rub. 1162.64 | | |
| Kom. Aprow. Okręgu Białaczów . . . | Rub. 1774.23 | | |
| Kom. Aprow. Okręgu Unewel . . . . | Rub. 629.46 | Rub. 16783.70 | |
| | | Rub. 52941.22 | |

STAN BIERNY.

*Rachunek pożyczek prywatnych.*

Zaciągnięto pożyczek, w tem K. 6500.00 R. 10498.00

*Rachunek Pow. Kom. Ratunkowego.*

Należność, w tem Kor. 17500.00 R. 4375.00

*Rachunek tanich kuchni.*

Pozostałość, w tem Kor. 15000.00 R. 3750.00

*Rachunek Kaucji.*

Kaucje piekarzy, w tem Kor. 10465.00 R. 3129.25

*Rachunek kasy poż.oszczędn. w Wielko-Woli.*

Pożyczka . . . . . . . . . . . R. 3101.66

*Rachunek sum przechodnich.*

Saldo . . . . . . . . . . . . R. 1037.08

*Rachunek strat i zysków.*

| | | |
|---|---|---|
| Zyski Okręgu Aprow. Opoczno . . . | Rub. 10497.54 | |
| Zyski Okręgu Aprow. Przysucha . . | Rub. 3525.56 | |
| Zyski Okręgu Aprow. Drzewica . . . | Rub. 5231.30 | |
| Zyski Okręgu Aprow. Żarnów . . . | Rub. 4475.15 | |
| Zyski Okręgu Aprow. Wielko-Wola . | Rub. 1129.57 | |
| Zyski Okręgu Aprow. Białaczów . . | Rub. 1561.65 | |
| Zyski Okręgu Aprow. Unewel . . . | Rub. 629.46 | R. 27050.23 |
| | | R. 52941.22 |

# BILANS

## Powiatowej Komisji Aprowizacyjnej w Opocznie

na dzień 1-go sierpnia 1918 roku.

STAN CZYNNY.

*Rachunek Kasy.*

Gotowizna . . . . . . . . . Rub. 4662.18

*Rachunek towarów.*

Pozostałość towarów:
w magazynie Kor. 254132.31
w sklepach „ 11681.16/40 Rub. 106325.38

*Rachunek koni i wozów.*

Pozostałość na rachunku . . . Rub. 4862.83

*Rachunek Wydziału Aprowizacyjnego.*

Pozostałość na rachunku . . . . Rub. 914.07

*Rachunek sum przechodnich.*

Pozostałość na rachunku Kor. 400.00 Rub. 160.00
Pozostałość na rachunku w wal. rosyjsk. Rub. 100.00 Rub. 260.00

*Rachunek ruchomości.*

Pozostałość na rachunku . . . . Rub. 1252.23

*Rachunek worków.*

Pozostałość na rachunku . . . . Rub. 931.00

*Rachunek Okr. Aprowizacyjnych.*

Kom. Aprow. Okręgu Przysucha . . Rub. 19682.27
Kom. Aprow. Okręgu Drzewica . . . Rub. 4195.46
Kom. Aprow. Okręgu Żarnów . . . Rub. 10760.64
Kom. Aprow. Okręgu Wielko-Wola . Rub. 4548.19
Kom. Aprow. Okręgu Unewel . . . Rub. 2426.21
Kom. Aprow. Okręgu Białaczów . . Rub. 2000.00 Rub. 43612.77

Rub. 162820.46

STAN BIERNY.

*Rachunek Kom. pow. Ratunkowego.*

Pozostałość na rachunku . . . . Rub. 1207.15

*Rachunek Polskiej Centrali Zbożowej.*

Pozostałość na r/ku K. 48002.21/40 Rub. 19200.88

*Rachunek Związku Stow. Spoż.*

Pozostałość na r/ku K. 30725.84/40 Rub. 17290.34

*Rachunek sum przechodnich.*

Koszty przewozowe K. 22684.07/40 Rub. 9073.63

*Rachunek tanich kuchni.*

Pozostałość na r/ku K. 15000.00/40 Rub. 6000.00

*Rachunek Kaucji.*

Kaucje piekarzy . . . . . . . Rub. 3247.75

*Rachunek Kas Poż.-Oszczędn.*

Kasa Poż.-Oszczędn. w W.-Woli . . Rub. 3192.16
Kasa Poż.-Oszczędn. w Żarnowie . . Rub. 16632.45 Rub. 19824.61

*Rachunek różnych pożyczek.*

Pozostałość na rachunku . . . . Rub. 20865.26

*Rachunek Kuponów.*

Kupony w obiegu Kor. 10.80 . . Rub. 4.32

*Rachunek strat i zysków.*

Zyski za czas od 1 listopada 1916 r. do 1 września 1917 Rub. 27050.23
od 1/9.17 do dnia 1 sierpnia 1918 r. Rub. 39056.29 Rub. 66106.52

Rub. 162820.46

## PROTOKÓŁ

*Komisji Rewizyjnej, wyłonionej z Rady Nadzorczej Pow. Kom. Aprowizacyjnej dla sprawdzenia działalności tejże Pow. Komisji Aprowizacyjnej.*

Dn. 16 września 1918 r. Rada Nadzorcza Pow. Kom. Aprowizacyjnej powołała z grona swego pp. Zygmunta hr. Platera, Szczęsnego Libiszowskiego, Feliksa Janasa, Karola Kunkla oraz Jana Jóźwika do sprawdzenia ksiąg, bilansów oraz działalności Komisji Aprowizacyjnej od 1./XI. 1916 do 1./VIII. 1918.

Pp. Karol Kunkiel i Feliks Janas, kooptowani przez Radę Nadzorczą, piśmiennie odmówili swego udziału w tej pracy, podając jako motyw, iż jako przedstawiciele ludności miasta Opoczna, musieliby być do tej czynności upoważnieni przez Radę miasta Opoczna, a upoważnienia tego i polecenia nie otrzymali.

Wobec oświadczenia wymienionych pp. Kunkla i Janasa — zamierzonej rewizyi podjęli się pozostali trzej członkowie i znaleźli co następuje:

Rachunki i książki są prowadzone w Kom. Aprow. dobrze i jasno — pozycje bilansów zgadzają się w zupełności z księgą główną. Niewyjaśniony jest jedynie finansowy stosunek Kom. Aprow. do Opoczyńskiej Filji P. C. Z., lecz ujęty tak, iż po ostatecznym obrachunku może tylko na korzyść Kom. Aprow. wypaść. Kom. Apr. zamknęła okres sprawozdawczy zyskiem w sumie Rb. 66106.52. Sprawdzoną została również kalkulacja Kom. Ap-nej, zboża, mąki, chleba i artykułów, należących do Kom. Ap-nej. Kalkulacja przeprowadzona jest zupełnie właściwie — nie ma na celu absolutnie zysków — musi być jednak dla asekuracji od ewent. strat tak przeprowadzoną, by pewne rezerwy zapewnić.

Kom. Rewizyjna uważa za swój obowiązek zaznaczyć, że Kom. Ap-na wyłoniona z Komitetu R-go, zasilona przez tenże Kt. Rat. pożyczką 20000 koron na zapoczątkowanie swej działalności, która to pożyczka została K-wi Rat. spłacona — operuje bardzo niewielkimi środkami, przeważnie pożyczkami osób prywatnych. Wobec tego Kom. Rewizyjna nie widzi możności żądać od Kom. Ap-nej wypłaty na cele społeczne czystego zysku, jak to było proponowane przez K-t Rat. i na plenum tegoż K-tu przyjęte, gdyż w tym wypadku, podobne pozbawienie funduszów Kom. Ap-nej poderwało by zupełnie byt tej tak koniecznej Instytucji. Czysty zysk Kom. Ap-nej mieści się w remanentach zboża i mąki.

Wobec podwyżki cen obecnie o przeszło 100% w stosunku do cen z ubiegłych okresów, należało by pomyśleć bezwarunkowo o wynalezieniu środków na powiększenie kapitału obrotowego.

Dla wiadomości zainteresowanych osób, których pieniędzmi Kom. Ap-na operuje, podajemy, iż składy Kom. są asekurowane odpowiednio w T-wie «Snop».

Kom. Rewizyjna uważa za konieczne, by Kom. Ap-na była regularnie, w niewielkich odstępach, kontrolowaną przez Radę Nadz., ewent. przez K-t Ratunkowy, z łona którego Rada Nadz. została wyłonioną.

*Zygmunt hr. Plater mp.*
*Szczęsny Libiszowski mp.*
*Jan Jóźwik mp.*

## W obce ręce.

Od przygodnego korespondenta z Przysuchy otrzymaliśmy list, którego ze względu na ostry ton i sarkatyczność nie pomieszczamy, ograniczając się do przytoczenia samego faktu.

Właściciel Janikowa, p. Gabryel Krasiński sprzedał 30 mórg lasu konsorcjum żydowskiemu, chociaż drugim reflektantem na ten las, ofiarującym żądaną przez p. K. sumę, było Stowarzyszenie Spółdzielcze w Przysusze «Rzemieślnik» i pomimo to, że, jak utrzymuje autor wspomnianego listu, p. K. poczynił już konkretne ustne przyrzeczenie temu Stowarzyszeniu co do sprzedaży lasu.

Notując powyższe musimy dodać, że otrzymaliśmy z innej strony potwierdzenie tego faktu, który zasługuje na potępienie wogóle, a w szczególności dziś, gdy obce żywioły coraz bardziej grożą nam swoją zachłannością. Nie wątpimy, że faktem tym zajmie się Koło Ziemian i swoje co do tego wyda zdanie. Przy sposobności jednak przytaczamy «dziesięcioro przykazań», wskazujących polakowi jego obowiązki względem polskiego handlu i przemysłu.

1. Nie będziesz miał obcego Przemysłu i Handlu.
2. Nie obniżaj wartości mojej nadaremno, lecz buduj na mnie lepszą przyszłość Kraju.
3. Spędzając dzień odpoczynku poza granicami Kraju, pamiętaj o obowiązkach swoich względem Polskiego Handlu i Przemysłu.
4. Czcij Handel i Przemysł Polski.
5. Nie zabijaj Ducha Twórczego w Narodzie przez obojętność swoją.
6. Nie łóż pieniędzy w rozwój cudzego Przemysłu i Handlu.
7. Nie okradaj Ojczyzny swej kupując obce towary.
8. Nie dawaj fałszywego świadectwa o Przemyśle swoim, zanim go nie poznasz.
9. Ukochaj wszystko co polskie i nie pożądaj obcego.
10. Ani pragnij szat dla siebie, ani żadnej rzeczy, która obcego pochodzenia jest.

## KRONIKA.

**Z Rady Miejskiej.** Na jednym ze swych ostatnich posiedzeń Rada Miejska powzięła następujące rezolucje:

powiększyć policję miejską z 8 do 12 ludzi;

przyznać dodatek drożyźniany wszystkim pracownikom miejskim do wysokości 50% pobieranej pensyi;

wobec ostatecznego porozumienia się z Zarządem kolejowym, co do techniki pobierania od wagonu opłat wwozowych i wywozowych na rzecz miasta — rozpocząć pobór tych opłat.

Na ławników miasta wybrano: pp: Karola Kunkla, Józefa Wojciechowskiego, Feliksa Kozerawskiego i Arię Weinstocka.

Komisje ustalono w następującym składzie:

Komisja finansowa: pp. Karol Kunkel, Leon Rybczyński, Józef Wojciechowski, Abram Politański i Chaim Grossfeld.

Komisja budowlana: pp. Rudolf Chrząstowski, Karol Kunkel, Kazimierz Żórawski oraz Burmistrz i jego zastępca.

**Z miasta.** Dowiadujemy się, że przesłany Władzom w Lublinie do zatwierdzenia kontrakt z warszawską firmą co do budowy i eksploatacji elektrowni miejskiej, uległ znacznym zmianom, które znów usuną w dal niecierpliwie oczekiwaną przez miasto chwilę uruchomienia tej elektrowni. Pierwotnie przypuszczano, że elektrownia będzie uruchomiona już w początku zimy b. r., teraz znów sprawa ulegnie zwłoce i narazie wogóle określić niepodobna, kiedy wszelkie stawiane przez Władze trudności usunięte będą, a zatem i uruchomienie elektrowni odkłada się ad infinitum. A miasto już z utęsknieniem wygląda jakiego porządnego i pewnego oświetlenia, bo teraz często mamy takie niespodzianki, że przy braku nafty i świec, jedyne światło elektryczne gaśnie wnet po zapaleniu, pozostawiając miasto w ciemnościach aż do dnia następnego.

**Nowy sklep.** Związek Stowarzyszeń Spożywczych podjął się komisowej sprzedaży towarów Polskiej Centrali Handlowej, głównie manufaktury, skór i gotowego obuwia. By artykuły te, tak trudne do zdobycia, uprzystępnić jaknajszerszym warstwom ludności, otwiera w Opocznie sklep, w którym sprzedawane będą wyłącznie powyżej wymienione towary. Oby tylko ceny nie zagradzały dostępu do tych pożądanych artykułów.

**Wzajemny Kredyt**, instytucja powstała przed sześciu laty z inicjatywy i staraniem kilku osób z inteligencji miejscowej i okolicznej, obecnie dzięki zupełnemu usunięciu się założycieli i brakowi zainteresowania ze strony chrześcijańskiej ludności, ostatecznie przeszedł w ręce żydów. Na ogólnem zebraniu tej instytucji w dniu 17 b. m. było obecnych czterech chrześcijan, wyraźnie czterech, i to należących do Zarządu lub Rady, a więc obecnych z konieczności, z członków zwykłych literalnie nikogo.

Zwykle tak u nas bywa, że, bardzo skłonni do zakładania instytucji, nie mamy wytrwałości w popieraniu tychże, ani też interesujemy się dalszym ich istnieniem, pozostawiając je na łasce losu, z czego oczywiście korzystają obce nam żywioły, zagarniając nasze zwykle pożyteczne twory w swe ręce i wyzyskując je dla swych interesów. Sprawozdanie z zebrania umieszczamy na innem miejscu.

**Epidemja «hiszpanki».** Zarówno w mieście, jak i w okolicy, szerzy się coraz bardziej epidemja

tak zwanej hiszpanki. W niektórych gminach wsie całe chorują. Na ogół jednak przebieg choroby jest dość lekki: zdarzyło się zaledwie kilka wypadków, że chorobę skomplikowało ostre zapalenie płuc.

**Powszechne nauczanie.** W gminie Skrzyńsko zebranie gminne uchwaliło wprowadzenie powszechnego nauczania. Postanowiono otworzyć już w bieżącym roku szkolnym pięć szkół, a mianowicie we wsiach: Komorowie, Zbożennie, Janikowie, Glińcu i w Beżniku; jednocześnie na życzenie 2-ch wsi Skrzynna i Skrzyńska, posiadających szkoły jednoklasowe, postanowione zmienić je na dwuklasowe.

A więc już druga gmina w naszym powiecie uchwala powszechne nauczanie.

**Utonięcie.** W dniu 13 września utonęła w stawie machowowskim 25-letnia Marjanna Jurek, mieszkanka wsi Tama gm. Machory.

**Pożar.** W dniu 15 września we wsi Bronów gm. Machory pożar strawił trzy zagrody włościańskie, niszcząc cały tegoroczny sprzęt zboża. Straty wynoszą około 60.000 rb. Przy ratunku został silnie poparzony jeden z miejscowych włościan. Przyczyna pożaru — nieostrożne obchodzenie się z ogniem.

---

**Część XVI Dziennika rozporządzeń**

C. i k. Zarządu Wojskowego w Polsce z dn. 31/8 1918 r. zawiera w części urzędowej następujące rozporządzenia:

50. Rozporządzenie z dnia 20-go sierpnia 1918 r., dotyczące ustanowienia cen sprzedaży tytoniu. — 51. Rozporządzenie z dnia 23-go sierpnia 1918 r., dotyczące uregulowania obrotu workami. — 52. Rozporządzenie z dnia 26-go sierpnia 1918 r., dotyczące ustanowienia cen na zboże. — 53. Rozporządzenie z dnia 27-go sierpnia 1918 r., dotyczące ustanowienia państwowych podatków, innych opłat i kar w walucie koronowej.

---

## Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

W N. 10—11 Ziemi Opoczyńskiej umieszczoną została wzmianka o naszych instytucyach kredytowych. W końcowym ustępie autor wzmianki (jak widać z treści wcale nie znający bliżej warunków w jakich się znajduje Opoczyńskie T-wo Wzajemnego Kredytu) wyraża pod adresem Rady i Zarządu T-wa Wzajemnego Kredytu zdziwienie, iż organy te postanowiły wystąpić na Ogólnem Zebraniu T-wa Wz. Kredytu z wnioskiem likwidacyi takowego.

Jako prezes Zarządu T-wa Wz. Kredytu uważam za obowiązek podać do ogólnej wiadomości następujące wyjaśnienie i uprzejmie proszę Pana Redaktora o umieszczenie takowego w swem piśmie.

Opoczyńskie T-wo Wz. Kredytu zostało założone w 1912 roku z inicyatywy mieszkańców miasta Opoczna, chrześcijan i izraelitów. O ile mi wiadomo w samym początku egzystencyi T-wa, wskutek różnych nieporozumień, inteligencya opoczyńska usunęła się zupełnie z T-wa, które od tego czasu zostało oddane na usługi przeważnie kupców—izraelitów, o czem zresztą świadczy stosunek członków chrześcijan do izraelitów (na 120 członków 92 członków izraelitów).

T-wo Wz. Kredytu z samego początku odrazu nie mogło zjednać sobie zaufania i dopiero w latach ostatnich zaufanie to cokolwiek wzrosło, wyrażając się wpłynięciem do kasy T-wa paru tysięcy rubli wkładów, przeważnie à vista.

T-wo posiadało i posiada obecnie nie 20.000. rb. kapitału obrotowego (jak pisze p. R. K. autor wymienionej wzmianki), a niecałą połowę tej sumy t. j. Rb. 9500.

Egzystencya T-wa w tych warunkach była możliwą jedynie przy niezmiernie sumiennem i ostrożnem prowadzeniu T-wa i to, że przetrwało T-wo, bez strat do tej pory, zawdzięczać należy głównie p. Kamieńskiemu, dawnemu buchalterowi, a obecnie od 2-ch lat Dyrektorowi T-wa, który niestety zgłosił swoją dymisyę z powodu wyjazdu na stałe z Opoczna.

W stosunku do kapitału obrotowego i do potrzeb przeważnie drobnych kupców—członków T-wa, operacye jakie T-wo prowadziło, ograniczały się przeważnie do udzielania drobnych pożyczek, wachających się od 50 do 300 rubli. Operacye ponad 1000 rubli były rzadkością. Na takie kredyty T-wo mogło sobie pozwolić, kapitał był stale w obrocie, a więc zarabiał i na skromny budżet Instytucyi.

Obecnie warunki się zmieniły—kupcy, którzy dawniej potrzebowali kredytu kilkudziesięciu rubli, dziś są ludźmi bogatymi lub zamożnymi i operują, przeważnie, swoim własnym kapitałem. Kredytów kupieckich dziś nikt nikomu nie udziela, towar płatny musi być gotówką. a że wszystko drogie, ten więc kupiec handluje, który za towar gotówką, tysiące lub dziesiątki tysięcy płaci.

Do T-wa Wz. Kredytu nikt dziś o pożyczkę drobnych sum nie przyjdzie, może by brano, ale sumy duże, a tych Wzajemny Kredyt nie posiada i według głębokiego przeświadczenia Rady i Zarządu T-wa, w tych warunkach w jakich się obecnie znajduje, posiadać nie będzie ani w formie wkładów, ani w formie zwiększenia się liczby członków, a co za tem idzie udziałów (kapitału obrotowego).

Powołując się na powyższe, Rada i Zarząd widząc, że T-wo w tych warunkach nie zarobi nawet na pokrycie bardzo skromnego, lecz niezbędnego budżetu i chcąc nie dopuścić by udziały członków były z czasem przeznaczone na pokrywanie strat T-wa, uchwaliła wystąpienie na Og. Zebraniu z wnioskiem likwidacyi T-wa.

Wniosek ten jednak nie przesądza losów T-wa, gdyż może być przez Og. Zebranie nieprzyjętym, a zresztą nawet w razie uchwalenia likwidacyi m. Opoczno i okolica straty nie odczuje, gdyż o ile mi wiadomo pewne grono osób projektuje bez oglądania się na losy Wz. Kredytu, założenie w Opocznie, nowej instytucyi finansowej, zastosowanej do obecnych warunków, a więc z większym zakresem działania i dużym kapitałem.

Łączę wyrazy poważania.

*Szczęsny Libiszowski.*

# OGŁOSZENIA.

Stowarzyszenie Spółdzielcze

## KSIĘGARNIA POLSKA w Opocznie

podaje do wiadomości, że przyjmuje udziały, od których wypłacać będzie procent w stosunku 8 od 100.

Z udziałów wynoszących więcej jak 1000 rubli udziałowcy mają prawo za wymówieniem miesięcznym podnosić do 50% posiadanych pieniędzy w. Stowarzyszeniu do zwrotu w umówionym terminie.

UDZIAŁY PRZYJMUJE SKARBNIK.

**Zarząd Stowarzyszenia:**

*Prezes: Z. hr. Plater*
*Vice-prezes: L. Rusinowicz*
*Skarbnik: H. Kolasiński*
*Sekretarz: J. Stachowicz*
*Członek: J. Włoszezewski.*

TOW. AKCYJNE

## POLSKA CENTRALA HANDLOWA

**Instytucja Centralna:** Radom, Plac 3-go maja № 1.

**Ekspozytury:** Lublin, Krakowskie Przedmieście № 66, Wiedeń I, Krügerstrasse № 8.

**Filje** we wszystkich powiatowych miastach obszaru Królestwa, okupowanego przez armję austrjacko-węgierską.

**Instytucja zaopatruje ludność okupacji w artykuły pierwszej potrzeby, a w szczególności w materjały włókniste i skóry oraz gotowe ubrania i obuwie.**

**Kupię szafę** do ubrania w dobrym stanie
Majewski — Związek.

**WYŻEŁ** rasy niemieckiej, roczny do sprzedania.
Wiadomość w redakcji.

**Kupię otomanę** w dobrym stanie.
Wiadomość w redakcji.

JEST DO SPRZEDANIA **Pompa żelazna** **do studni**, dł. 10 łokci, średnicy 5 cali, zupełnie w dobrym stanie. Wiadomość u R. Makulskiego, ul. Warszawska 95/5.

Tłocznia M. Dobrzańskiego, Piotrków, Kaliska 9.
Redaktor i Wydawca Roman Klimkiewicz.